

ОСОБЛИВОСТІ МІЖКОНФЕСІЙНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ

Ковалик А.В., гр. 11ме

Науковий керівник – канд. іст. наук **І.Г. Мухіна**
Харківський інститут фінансів УДУФМТ

Проголосивши себе незалежною державою, Україна конституційно гарантувала своїм громадянам свободу совісті та віросповідань. Особливістю релігійної карти України є поява та функціонування новітніх течій. Релігійна віра сприймається багатьма як «реабілітаційний» засіб впливу на людей в умовах соціально-економічної кризи і нестабільності. На сьогоднішній день більшість нерелігійних громад вже організаційно оформилися, уточнили віросповідні положення, певною мірою зміцнили свої позиції в соціумі. Пристосування релігії до соціальних змін у суспільстві, її активне входження у внутрішню та зовнішню політику є суттєвою ознакою сьогодення.

Напруження, що виникло на початку 90-х рр. у стосунках між послідовниками традиційних церков одного віросповідання, традиційних церков різного віросповідання, між носіями традиційної, з одного боку, а з іншого – новітньої релігійності, з більшою чи меншою інтенсивністю продовжує зберігатися й дотепер. Непорозуміння на релігійному ґрунті залишаються серйозною перешкодою процесам внутрішньо-суспільної консолідації. Експерти Українського центру економічних і політичних досліджень імені О. Разумкова відзначають, що відносна більшість (36,2%) громадян вбачає джерело конфліктності між релігійними організаціями у владних амбіціях церковних ієрархів. З 22,5% у 2000 р. до 28,6% у 2007 р. збільшилася кількість тих, хто чинником міжконфесійних непорозумінь вважає майнові суперечки. Також зріс контингент опитаних – з 19,9 до 26,9% – які переконані у політичному підтексті протистоянь на релігійному ґрунті. Усезростаюча політична активність релігії та її інститутів за відсутності стримувальних важелів з боку держави може призвести до серйозних ексцесів, адже релігійні почуття наділені великою вибухонебезпечною силою, особливо якщо ця сила спрямовується в русло протистояння і конфронтації. У нових політичних умовах, коли відбувається боротьба за стабілізацію становища в Україні, за гуманізацію і демократизацію всіх суспільних процесів, важливе значення має вироблення науково обґрунтованої політики відносно релігійних організацій, вміння використовувати в потрібному напрямі їхні можливості і вплив на віруючих.

УПРАВЛІНСЬКА ПОЛІТИКА РОСІЙСЬКОГО УРЯДУ В УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ (ДРУГА ПОЛОВИНА XVIII – ПОЧАТОК XIX ст.)

Конобєв К.Г., гр. МО-18

Науковий керівник – канд. іст. наук, доц. **О.В. Головка**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Ієрархія управлінців, котрі правили в адміністративних одиницях, була однаковою в усій імперії. На чолі губерній стояли губернатори, призначувані царем. Губернаторові допомагали чиновники, які займалися такими справами, як громадський порядок, освіта та податки. Верхній прошарок адміністративного апарату складався переважно з професійних чиновників. Проте на повітовому рівні й нижче багато урядовців – зокрема начальник жандармерії, предводитель дворянства, судді – обиралися місцевими дворянами із свого середовища.

Етнічний склад бюрократії в Україні змінювався залежно від регіону. На Лівобережній Україні, де нащадки старої козацької старшини отримали дворянські права, серед найвищих урядовців траплялися такі добре відомі українські прізвища, як Милорадович, Миклашевський, Кочубей, Завадовський, Капніст і Полетика. На Правобережжі переважали поляки та росіяни. На Півдні, куди стікався люд з усієї імперії, чиновництво за своїм походженням було дуже різноманітним, хоч і тут переважали росіяни.

Імперська бюрократія була організована на військовий зразок – зі своїми чинами та мундирами. За відсутності конституції, що захищала б права особи, чиновник міг втручатися у приватне життя людей, що часто й траплялося. Російська імперія могла дозволити собі утримувати на кожні 10 тис. населення лише близько 12 чиновників. На Заході це співвідношення було у три-чотири рази більшим. Нездатність російського уряду забезпечувати своїх чиновників достатньою платнею породжувала корупцію, на яку він мовчки закривав очі, особливо на корупцію місцевих масштабів. Доки чиновники забезпечували казну визначеною сумою грошей, уряд мало хвилювало, скільки грошей вони здирали з населення собі. Але якщо росіяни вже звикли нести тягар бюрократизованої системи, то для українців початку XIX ст. це явище було ще новим і чужим.